

Fonds Dr. Daniël De Coninck - Fonds Julie Renson Koningin Fabiolafonds - Koning Boudewijnstichting

Geestelijke gezondheid in de eerste lijn

Samenwerking tussen de eerste lijn en geestelijke gezondheidszorg versterken door coaching

Een initiatief van de Fondsen Dr. Daniël De Coninck, Julie Renson, Koningin Fabiola,
en de Koning Boudewijnstichting

Context

De eerste lijn vormt het eerste aanspreekpunt van individuen, gezinnen en gemeenschappen voor de zorg voor gezondheid en welzijn. In dit opzicht speelt de eerste lijn een belangrijke rol bij de gezondheidspromotie, preventie, detectie, behandeling en, in ruimere zin, integratie van mensen met een psychische kwetsbaarheid in de samenleving. Deze eerste lijn wordt verzorgd door professionals uit verschillende sectoren en vakgebieden: algemene gezondheidszorg, geestelijke gezondheidszorg, welzijn, enz.

Het is ook bekend dat psychische aandoeningen in deze eerste lijn vaak 'onder de radar' blijven. Ze worden minder gedetecteerd en behandeld door een gebrek aan bewustzijn en/of kennis over hoe je deze aandoeningen herkent of door een gebrek aan competenties om de betrokkenen hier het beste mee te helpen. Vaak praten deze mensen ook niet rechtstreeks over hun geestelijke gezondheid, maar verwijzen ze naar andere zorgen (bv. hun lichamelijke gezondheid, sociale kwesties, relatieproblemen, werkloosheid of werkgerelateerde problemen, financiële zorgen of sociaal isolement).

De WHO beveelt in haar plan voor geestelijke gezondheid 2013-2020 de integratie van algemene en geestelijke gezondheidszorg aan en steunt het idee om de eerste lijn te versterken. Voor de internationale organisatie moet de eerste lijn zijn kennis en vaardigheden op het gebied van geestelijke gezondheid vergroten. Hij moet ook nauw samenwerken met andere actoren onder meer uit de informele zorg en gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg, om zo geïntegreerde zorg te verlenen en de continuïteit van zorg te bevorderen. Alleen zo zullen eerstelijns werkers beter in staat zijn om optimaal in te spelen op de behoeften van de gebruikers en hun naasten.

Doelstelling

Een sterke samenwerking tussen actoren van verschillende organisaties realiseren is in de praktijk echter minder evident dan het lijkt.

Daarom wensen het Fonds Dr. Daniël De Coninck, het Fonds Julie Renson, het Koningin Fabiolafonds en de Koning Boudewijnstichting door middel van een coachingstraject de implementatie, verbetering of verduurzaming te ondersteunen van concrete, lokale samenwerkingspraktijken tussen de eerste lijn en de geestelijke gezondheidszorg

Fonds Dr. Daniël De Coninck - Fonds Julie Renson Koningin Fabiolafonds - Koning Boudewijnstichting

Instrument en doelgroep

Om de praktijken te selecteren die ondersteund zullen worden, lanceren het Fonds Dr. Daniël De Coninck, het Fonds Julie Renson, het Koningin Fabiolafonds en de Koning Boudewijnstichting een oproep gericht aan alle actoren van de eerste lijn (zorg en welzijn) die geconfronteerd worden met mensen met psychische problemen en aan alle actoren van de geestelijke gezondheidszorg die actief zijn in de eerste lijn.

Om een aanvraag te kunnen indienen, hebben deze actoren idealiter reeds een vorm van samenwerking aangegaan. Deze samenwerking geeft blijk van het feit dat de partners elkaar al kennen en dat zij hun gemeenschappelijk werk samen wensen verder te zetten en te verduurzamen.

De praktijken kunnen verschillende leeftijdsgroepen bestrijken en betrekking hebben op elke vorm van psychische kwetsbaarheid, van de mildste tot de meest ernstige, en betrekking hebben op psychisch kwetsbare personen en/of hun naasten.

Steun

- De praktijken zullen eenmalig een forfaitair bedrag van 30.000 euro ontvangen voor **coaching op maat, door een externe coach die door de kandidaat zelf gekozen wordt**; te besteden over een looptijd van maximaal twee jaar.
Deze coaching zal erop gericht zijn om de samenwerkingspraktijken te helpen om hun implementatieproces te ontwikkelen en te versterken. Het moet organisaties in staat stellen om tijd vrij te maken en de energie te investeren die nodig is om samenwerkingspraktijken robuust en duurzaam te maken, door te werken aan zowel interpersoonlijke (professionals helpen samenwerken) als interorganisatorische aspecten (organisaties helpen samenwerken). De coach zal aangepaste ondersteuning bieden die rekening houdt met de context en de concrete realiteit van de praktijk. De interventie van de coach zal gericht zijn op het versterken van de ontwikkelde samenwerkingspraktijk, die na maximaal twee jaar zonder hem/haar moet functioneren.
- Er zal ook een eenmalige, aanvullende forfaitaire financiële steun van 10.000 euro worden toegekend om enkele uitzonderlijke uitgaven in verband met het project te dekken (aankoop van apparatuur, diverse kosten, enz.).
- De praktijken zullen worden samengebracht in een leernetwerk, waarvan de vorm nog moet worden bepaald.

Ontvankelijkheidscriteria

1. Alle kandidaat-organisaties zijn bereid om zich te engageren in een coachingstraject.
2. Het aanvraagdossier is volledig online ingevuld.
3. Het aanvraagdossier is binnen de gestelde termijn ingediend.
4. De samenwerking heeft geen commercieel doel.
5. De samenwerking is gevestigd in België en de impact ervan is voornamelijk in België.
6. De indiener stemt ermee in om deel te nemen aan een casestudy als hij of zij hiervoor wordt geselecteerd en is bereid deel te nemen aan een leernetwerk.

Fonds Dr. Daniël De Coninck - Fonds Julie Renson Koningin Fabiolafonds - Koning Boudewijnstichting

Selectiecriteria

1. De samenwerking is klaar om te starten of is al operationeel: de partners kennen elkaar al en wensen hun gezamenlijke werking aan te vatten, verder te zetten of te verduurzamen.
2. De samenwerking waarborgt de continuïteit van de zorg en de kwaliteit van de zorgplannen.
3. De samenwerking moet de betrokkenheid van de gebruikers en hun families garanderen en rekening houden met hun eigen zorgdoelstellingen.
4. De samenwerking wordt op plaatselijk niveau ontwikkeld en garandeert een zo groot mogelijke toegankelijkheid voor de gebruikers van de diensten, ook voor de meest kwetsbare groepen.

Referentiedocument

- Om buitenlandse modellen van samenwerking op dit vlak te verkennen en de aanvragers van deze oproep inspiratie te bieden, hebben het Fonds Julie Renson, het Koningin Fabiolafonds en de Koning Boudewijnstichting opdracht gegeven tot het volgende onderzoek en dit gepubliceerd: [Geestelijke gezondheid in de eerste lijn - Internationale voorbeelden](#), onderzoek uitgevoerd door Mark Leys (VUB) in opdracht van de Koning Boudewijnstichting (juni 2021).
- In februari 2021 hebben het Fonds Dr. Daniël De Coninck, het Fonds Julie Renson, het Koningin Fabiolafonds en de Koning Boudewijnstichting zes prijzen 'Mentale gezondheid in de eerste lijn' toegekend aan zes initiatieven die de vaardigheden inzake geestelijke gezondheid van eerstelijnszorg- en welzijnswerkers versterken en/of de samenwerking bevorderen tussen de geestelijke gezondheidszorg en andere eerstelijnsactoren (artsen, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers,...) Lees meer hierover in het [persbericht](#)

Aanvraagdossier

- Uiterste datum voor indiening van het aanvraagdossier: 30 november 2022
- Bekendmaking van de geselecteerde praktijken: eerste helft februari 2023
- Geïnteresseerde organisaties kunnen hun aanvraag uitsluitend indienen door een online aanvraagformulier in te vullen via de website www.kbs-frb.be

Hebt u nog vragen over deze oproep? Op donderdag 15 september 2022 om 10u vindt een online infosessie met Q&A plaats. Om deel te nemen en de Zoom-link naar de infosessie te ontvangen, schrijf u in via een mail aan mevr. Pascale Prête op prete.p@kbs-frb.be.

Contact

- Voor algemene informatie (bv. praktische en technische informatie over het indienen van een aanvraag) kunt u contact opnemen met T 02 500 4 555 of proj@kbs-frb.be.
- Voor specifieke informatie over de inhoud van deze oproep kunt u contact opnemen met: Anneke Ernon, T 02 549 02 02 of ernon.a@kbs-frb.be